

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๔๑/๒๕๕๗

วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

ระหว่าง	{	ประธานวุฒิสภา	ผู้ร้อง
		คณะรัฐมนตรี	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีทั้งคณะ สิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๘ หรือไม่

ประธานวุฒิสภา ผู้ร้อง ส่งคำร้องของนายไพบูลย์ นิตะวัน สมาชิกวุฒิสภา และคณะรวม ๓๕ คน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ทำให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่

- ๒ -

ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ โดยจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็นภายใต้เงื่อนไข ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๑ (๑) (๒) (๓) (๔) แต่ต่อมากณะรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัด ปทุมธานี และอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และได้มีคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ พิเศษ ๒/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งผู้กำกับการปฏิบัติงาน หัวหน้าผู้รับผิดชอบ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขสถานการณ์ ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ซึ่งการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงดังกล่าวยังไม่มีเหตุผล เพียงพอ อีกทั้งยังขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายหลายประการ โดยเฉพาะผู้ถูกร้องเป็นเพียงคณะรัฐมนตรี รักษาการเท่านั้นการปฏิบัติหน้าที่จึงต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความ ร้ายแรงดังกล่าวเพื่อการระงับ ยับยั้ง การใช้สิทธิชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธและสิทธิในการ แสดงความคิดเห็นของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญรับรอง จึงเป็นการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากร ของรัฐ โดยการกำหนดนโยบาย โครงการ แผนงาน โดยให้มีผลบังคับใช้ในทันที ซึ่งมีลักษณะเป็นการ สร้างโอกาสในการชนะการเลือกตั้งให้กับนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ตลอดจนผู้สมัครอื่นของพรรคเพื่อไทย ดังนั้น การที่คณะรัฐมนตรีออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่มีความร้ายแรง และออกคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ พิเศษ ๒/๒๕๕๗ ดังกล่าว ถือว่ามีเจตนา ที่จะสร้างความไม่เท่าเทียมกันในการเลือกตั้งให้กับตนเอง ตลอดจนบุคคลที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในนาม พรรคเพื่อไทยเพื่อให้ได้เปรียบในการเลือกตั้ง อันขัดต่อระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วย การใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔ (๑) และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๑ (๔)

เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ออกแถลงการณ์ ระบุว่า ตามที่นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความ ร้ายแรง และออกประกาศ ข้อกำหนด ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น เห็นว่า อาจมีผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเลือกตั้ง การหาเสียงของ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการลงคะแนนเลือกตั้ง เนื่องจากปรากฏชัดว่า ผู้ออกประกาศและผู้สั่งการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

- ๓ -

ในครั้งนี้ด้วย ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๑ (๔) และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐ เพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔ (๑) และต่อมาวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ได้มีคำพิพากษาศาลแพ่ง คดีหมายเลขดำที่ ๒๗๕/๒๕๕๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๕๔๔/๒๕๕๗ ว่า ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมติของคณะรัฐมนตรีนั้น เป็นการดำเนินการเพื่อเป็นประโยชน์ กับพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ในการมุ่งใช้บังคับกับกลุ่มผู้ชุมนุมที่มีความเห็นทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างกับตน และมีปัญหาเรื่องความชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกระทำของคณะรัฐมนตรีที่ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗ เพื่อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ตลอดจนออกข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่ง โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น มิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนแต่อย่างใด หากแต่เป็นกระบวนการที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่พรรคเพื่อไทยที่คณะรัฐมนตรีสังกัดอยู่ เพื่อหวังผลต่อคะแนนเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลิดรอนสิทธิของประชาชนในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ การกระทำดังกล่าวจึงเข้าข่ายขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๑ (๔) นอกจากนี้ ศูนย์รักษาความสงบ (สรส.) ซึ่งดำเนินการตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี ได้เข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงการทำงานที่ของ กกต. เจ้าหน้าที่ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงเป็นการเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ อันเป็นการกระทำต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๖ (๑) และการกระทำของคณะรัฐมนตรีที่มีมติออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงและจัดตั้ง สรส. ขึ้นนั้น จึงเป็นการใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นรัฐมนตรี เข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคะแนนนิยมและสร้าง威望ได้เปรียบให้กับตนเองและ

- ๔ -

พรรคเพื่อไทยในการลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคเพื่อไทยทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งดังกล่าวนี้ด้วย การกระทำดังกล่าวจึงต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๒๖๖ (๑) อีกทั้งภายใต้การบริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกันตามมาตรา ๑๗๑ ประกอบกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๕๗ จึงมีผลทำให้รัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งร่วมอยู่ในคณะรัฐมนตรีขณะที่มีมติอนุมัติประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงเป็นผู้ที่ร่วมกันกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๘ ด้วย จึงทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ด้วย

ผู้ร้องส่งความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัย ว่า การกระทำของคณะรัฐมนตรีตามมติเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗ ในการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงเพื่อจัดตั้ง ศรส. ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกายุบสภา เข้าข่ายเป็นการกระทำขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๑ (๔) หรือไม่ และมีผลให้รัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งร่วมอยู่ในคณะรัฐมนตรีในขณะที่มีมติอนุมัติประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงเป็นผู้ที่ร่วมกันกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๘ ด้วย จึงทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ด้วย หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภา และคณะ รวม ๓๕ คน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ ประกอบมาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของคณะรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๘ หรือไม่ แต่ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณารับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ข้อ ๑ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒ และข้อ ๒ คณะรัฐมนตรีรักษาการ สิ้นสุดลง อันเป็นผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีทั้งคณะสิ้นสุดลงไปด้วย

- ๕ -

ทั้งมิใช่คำร้องที่จะกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
กรณีไม่มีเหตุที่จะต้องรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๖๗/๒๕๕๗)

(นายเฉลิมพล เอกอรุ)

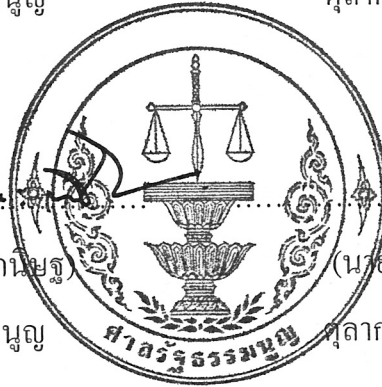
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ